

Pewna osoba, pewna wiadomość

Bibliografia:

- Źródło: Hans Christian Andersen, *Pewna wiadomość*, [w:] tegoż, *Pewna wiadomość*, tłum. Stefania Beylin, Stanisław Sawicki, Warszawa 1987, s. 11–12.

Pewna osoba, pewna wiadomość

Zabawa w głuchy telefon

Źródło: a. nn., dostępny w internecie: www.personalcreations.com, licencja: CC BY-SA 2.0.

Polecenie 1

Zaproś do zabawy w głuchy telefon koleżanki, kolegów lub domowników. Wymyśl dwa zdania według poniższego wzoru. Zadanie polega na przekazywaniu ich szeptem kolejnej osobie, tak żeby nikt inny nie słyszał.

Wzór:

Zdanie pojedyncze: *Wypadło mi...*

Zdanie złożone: *Im więcej..., tym bardziej jestem...*

Polecenie 2

Jaki był efekt zabawy? Czy udało się wam przekazać wszystkie wiadomości?

Polecenie 3

Przeczytaj baśń Hansa Christiana Andersena. Zwróć uwagę na to, jak roznosiła się plotka.

” Hans Christian Andersen

Pewna wiadomość

Straszna historia – powiedziała kwoka właśnie w tym końcu wsi, gdzie ta historia się nie wydarzyła. – Straszna historia w kurniku! Będę się bała spać sama w nocy. Jak to dobrze, że jest nas tyle na grzędzie. – I potem opowiedziała coś takiego, od czego innym kurom pierze stanęło dęba, a kogutowi opadł grzebień. To jest pewna wiadomość!

Ale zacznijmy od początku, a początku należy szukać w zupełnie innym kącie wsi, w kurniku. Słońce zaszło i kury pofrunęły na swoje grzędy, jedna z nich – była to biało upierzona, krótkonoga kwoka, składała swoje codzienne, obowiązkowe jajko i była kwoką zasługującą pod każdym względem na szacunek; kiedy usiadła na grzędzie, zaczęła się skubać dziobem i przy tym wypadło jej jedno małe piórko.

– Wypadło mi piórko – powiedziała. – Im się więcej skubię, tym jestem ładniejsza. – Powiedziała to tylko dla żartu, bo wśród kur była znaną śmieszką, mimo że jak to już było powiedziane, zasługiwała na szacunek; potem zasnęła.

Dookoła było ciemno; kury siedziały obok siebie, a siedząca najbliżej kwoki nie spała; słyszała i nie słyszała, jak należy postępować na tym świecie, kiedy się chce mieć święty spokój. Odezwała się jednak do sąsiadki:

– Czy słyszałaś, jakie tu padły słowa? Nie chcę nikogo wymieniać, ale jest tu jedna kwoka, która oskubuje się, aby pięknie wyglądać; gdybym była kogutem, czułabym dla niej pogardę.

A nad kurami siedziała matka-sowa z sową-ojcem i swoimi dziećmi; rodzina ta miała dobry słuch i słyszała każde słowo, które mówiła ich sąsiadka-kwoka; sowy przewracały oczami, a matka-sowa powiedziała, potrząsnąwszy skrzydłami:

– Nie, tylko posłuchajcie! Ale pewnie już słyszeliście, jakie tam padły słowa. Ja słyszałam to na własne uszy, a trzeba dobrze słuchać, jeśli się ma uszy. Jest tam jedna kura, która do tego stopnia zapomniała, co przystoi kwoce, że siedzi i wyskubuje sobie wszystkie pióra i tak się prezentuje kogutowi.

– [Prenez garde aux enfants](#) – powiedział ojciec-sowa – to nie jest wiadomość dla dzieci.

– Opowiem to jednak sowie z przeciwka. To bardzo szanowna sowa i prowadzi się bez zarzutu – to mówiąc, matka odfrunęła.

– Uhu, uhuhu! – huczały obie tuż obok gołębnika należącego do sąsiada; wszystkie gołębie nasłuchiwały. – Czy słyszałyście? Czy słyszałyście? Uhuhu, uhuhu! Jest tam jedna kwoka, która wyskubała sobie wszystkie pióra, aby się podobać kogutowi, zamarźnie na śmierć, jeżeli już nie zamarzła. Uhuhu!

– Gdzie, gdzie? – gruchały gołębie.

– W kurniku sąsiada! Jakbym na to sama patrzyła. Wprost nie wypada opowiadać takich rzeczy, ale to jest pewna wiadomość.

– Wierzmy, wierzmy każdziutkiemu słowu! – zagruchały gołębie i rozgłosiły w kurniku na swoim podwórku: – Jedna kura (niektórzy mówią, że było ich dwie) wyskubała sobie wszystkie pióra, aby nie wyglądać jak inne i aby zwrócić na siebie uwagę koguta. To niebezpieczna gra. Można się przeziębic i umrzeć z [febry](#), toteż obie umarły.

– Obudźcie się, obudźcie się! – zapiał kogut i pofrunął na grzędę, miał jeszcze zaspane oczy, ale mimo to zapiał: – Trzy kury umarły z nieszczęśliwej miłości do koguta; wyskubały sobie wszystkie pióra. To obrzydliwa historia, nie chcę zatrzymać jej dla siebie, opowiedzcie ją dalej!

– Puśćcie ją w świat! – zagwizdały nietoperze, kury zagdakały, a koguty zapiały:

– Puśćcie ją w świat, puśćcie ją w świat! – tak więc historia ta przechodziła z kurnika do kurnika, aż wróciła w końcu znowu do tego samego miejsca, skąd właściwie wyszła.

– Pięć kur – mówiono – wyskubało sobie pióra, aby pokazać, która z nich najbardziej schudła z nieszczęśliwej miłości do koguta, potem rzuciły się na siebie, pobiły do krwi i padły martwe ku pośmiewisku i hańbie całej swej rodziny i ku wielkiej stracie właściciela.

A kura, której wypadło jedno piórko, nie poznała naturalnie swojej własnej historii, a ponieważ była kwoką godną szacunku, powiedziała:

– Pogardzam takimi kurami. Ale jest więcej kur podobnych! Czegoś takiego nie można przemilczeć. Postaram się, aby ta historia dostała się do gazet, potem dowie się o niej cały kraj; kury te zasłużyły sobie na to i ich rodzina także.

I wiadomość ta dostała się do gazet, i została wydrukowana; to jest pewna wiadomość, jedno piórko może się łatwo zmienić w pięć kur.

Źródło: Hans Christian Andersen, *Pewna wiadomość*, [w:] tegoż, *Pewna wiadomość*, tłum. Stefania Beylin, Stanisław Sawicki, Warszawa 1987, s. 11–12.

Ćwiczenie 1

Jak zmieniała się plotka? Uporządkuj wiadomości zgodnie z rozwojem wydarzeń.

Jedna kura (albo dwie) wyskubała sobie wszystkie pióra, aby nie wyglądać jak inne i aby zwrócić na siebie uwagę koguta. Obie umarły.

Wypadło mi piórko – powiedziała kura. – Im się więcej skubię, tym jestem ładniejsza.

Jest tam jedna kwoka, która wyskubała sobie wszystkie pióra, aby się podobać kogutowi. Zamarznie na śmierć.

Trzy kury umarły z nieszczęśliwej miłości do koguta; wyskubały sobie wszystkie pióra.

Pięć kur wyskubało sobie pióra, aby pokazać, która z nich najbardziej schudła z nieszczęśliwej miłości do koguta, potem rzuciły się na siebie, pobiły do krwi i padły martwe.

Jedna kwoka oskubuje się, aby pięknie wyglądać.

Jest taka kwoka, która siedzi i wyskubuje sobie wszystkie pióra i tak się prezentuje kogutowi.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Odszukaj fragmenty, w których kolejni bohaterowie zniekształcają informację. Zapisz wnioski według wzoru:

Pierwsza kura powiedziała, że... Sowa dodała....

Ćwiczenie 3

Odszukaj w tekście przymiotnik *pewny* wraz z rzeczownikiem, z którym się łączy. Zapisz je poniżej.

Ćwiczenie 4

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi.

Którymi wyrazami można zastąpić przymiotnik **pewny** w użytym w tekście wyrażeniu **pewna wiadomość**?

☐

niepoważna

☐

udowodniona

☐

sprawdzona

☐

niepodważalna

☐

prawdopodobna

☐

niepewna

Ćwiczenie 5

Zastanów się, w jaki sposób można sprawdzić, czy wiadomość, którą usłyszysz, jest pewna. Zapisz swoją odpowiedź poniżej.

Ćwiczenie 6

W jaki sposób mieszkańcy kurników przekazujący wiadomość uzasadniali, że jest ona pewna? Wpisz odpowiednie cytaty.

Ćwiczenie 7

Zaznacz wyrazy, które są oceną zachowania zwierząt przekazujących plotkę w baśni pt. *Pewna wiadomość*.

☐ zielony

szlachetne

niegodziwe

karygodne

taktowne

naganne

chwalebne

Ćwiczenie 8

Dopasuj wyrazy bliskoznaczne i pokrewne do słowa **plotka**.

Wyrazy bliskoznaczne do słowa **plotka**

Wyrazy pokrewne do słowa **plotka**

obmowa

plotkarski

plotkarz

plotkara

pogłoska

ploteczka

bajda

fama

plotkować

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 9

Zaznacz prawidłowe objaśnienie związku frazeologicznego **kaczka dziennikarska**.

☐

wiadomość usłyszana przez dziennikarza

☐

gatunek kaczki

☐

nieprawdziwa informacja podana do publicznej wiadomości

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 10

Uzupełnij notatkę podanymi poniżej wyrazami.

Plotka to lub kłamliwa wiadomość z ust do ust, najczęściej czyjeś opinii.

Plotkować to inaczej kogoś, o kimś nieprawdziwe informacje.

szkodząca

obmawiać

sprawdzona

nieszkodząca

powtarzana

przesyłana

rozpowszechniać

nieprawdziwa

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 11

Do zdań wkradły się błędy. Zaznacz te, które są poprawne.

☐

Kasia codziennie opowiada prawdziwe plotki.

☐

Po szkolnym korytarzu krążyła niepokojąca plotka na temat zmiany terminu rozpoczęcia ferii zimowych.

☐

Adam rozpuścił plotki na temat swoich rzekomych sukcesów sportowych.

☐

W naszej klasie biega niesamowita plotka na temat zmiany terminu ferii zimowych.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 4

Zredaguj kilkuzdaniową wypowiedź na temat plotkowania, w której udowodnisz prawdziwość jednego z poniższych przysłów.

- Słowo wróblem wyleci, a wróci wołem.
- Plotka i kłamstwo są rodzeństwem.
- Plotka jest zawsze smakowita.
- Kto plotkuje z tobą, będzie plotkował i o tobie.

Możesz zacząć na przykład tak:

Przysłowie: '...' kryje w sobie wiele prawdy. Przytoczę sytuację, która potwierdza jego słuszność.

albo tak:

Zgadam się z przysłowiem: '...', ponieważ doświadczyłem w życiu podobnej sytuacji.